

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov. Zjutranje izdanje izhaja ob 11. uri, večerno pa ob 7. uri. O ponedeljkih izhaja prvo izdanje ob 1 uri pop.

Naročnina znaša:

Obe izdanji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske popoldanske številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Novejše vesti.

Madrid 6. Kraljica regentinja se je posvetovala danes predpoludne z voditeljema strank, Silvello in maršalom Martinez- Camposom, a zvečer vsprejme Romero Robledo. Ministerski predsednik se bode posvetoval zvečer z Cavaleja in generalom Caleja. S tem bodo konference zaključene. Voditelj Karlistov, Marrio, ni došel na posvetovanje z Sagasto.

Madrid 6. »Agenzia Fabra« javlja, da bo danes popoldne ministerski svet, kateremu predloži minister za zunanje stvari odgovor Zjedinenim državam. Popred pa, nego pride ta odgovor v ministerski svet, se predloži kraljici regentinji v odobrenje. Sodi se, da se s to noto vsprejmejo mirovni pogoji.

London 6. Reuterjeva pisarna javlja iz St. Juan de Puerto Rico, da so Amerikanci zasedli vztočni del Puerto Rica. Spravili so se na kopno mali oddelki pešcev in mornarjev, ki so spravili svetilnik v zopetno delovanje. Isti korakajo poleg obali, ne da bi naletali na kakov odpor. Izposlale so se vojne ladije, da zberejo in združijo zopet transportne ladije, katere poslednje so se raztresle okolo obali, najbrže vsled nesporazumljenja. Kakor javljajo včeraj iz Ponce, nadaljuje general Miles svoje operacije brez ozira na mirovna pogajanja.

New-York 6. Po poročilu od 4. t. m. ima general Shafter skupno 3354 bolnikov, mej temi 2548 na mrzlici. Od obolelih je ozdravilo 549, umrlo pa 14. Zabeležiti je 502 nova slučaja mrzlice.

New-York 6. »New-York-Herald« javlja iz Santiaga de Cuba, da se hoče Mazganillo udati Amerikancem. Pogajanja so se že pričela.

New-York 6. Kakor javljajo »Evening Journal« iz Hongkonga, da se je glavar ustašev na Filipinih, Aguinaldo, obrnil do ameriškega konsula v Hongkongu s pritožbo, da Amerika ne postopa

iskreno žnjim gledé svojih prihodnjih nakan. Isti vprašuje, čemu neki bi se slepo bojeval za interese Amerike?! Koristi ljudstva so njemu istotako svete, kakor koristi Amerike za konzula.

New-York 6. »Post« javlja iz Washingtona, kakor pravi, iz zanesljivega vira, da je francoski poslanik dobil obvestilo, da je Španska sklenila, da je vsprejeti mirovne pogoje.

Madrid 7. Odgovor Španske Zjedinenim državam odide v torek. Govori se, da je Španska vsprejela mirovne pogoje.

Zadar 6. V okolici Sinja je bilo zopet potresnih sunkov včeraj in predvčerajnjem. Posamični sunki so trajali po dve to tri sekunde.

Gradec 6. Danes se je odprl tu kongres v varstvo živalij in tičev.

Dunaj 6. Pogajanja radi novega nagodbenega provizorija so se nadaljevala popoldne. Posredovali so ministri od obeh strani monarhije. Udeležila sta se tudi minister za zunanje stvari, grof Goluhowski in minister za ukupne finance, Kallay. Tekom razprave se je avstrijska vlada držala stališča, da se provizorij podaljša in sicer naj bi se zgodilo to leta 1903. Na ta predlog je izjavil baron Banffy, da niti govora ne more biti o tem predlogu. Pogajanja se bodo nadaljevala in se zaključijo jutri. Potem pojdeti v Išč na cesarski dvor grof Thun in baron Banffy. V političkih krogih, ki so navadno dobro obveščeni, se govori o možnosti ministerske krize na Ogerskem, katera se reši s tem, da odstopi baron Banffy.

Dunaj 7. Današnje posvetovanje je trajalo tri ure. Niso mogli priti do sporazumljenja. Baron Banffy je za svojo osebo proti temu, da bi se v Avstriji porabil š 14. za sklep pogodbe.

Dunaj 7. Minolo noč se je dogodila grozna nesreča v bližini železniške postaje Gmünd. Trčila sta jeden ob drugega poštni in brzovlak. 6 potnikov

in strojevodja je težko ranjenih; 21 potnikov in 4 sprevozniki pa lahko. Krivda se pripisuje strojevodji poštne vlake.

Dunaj 6. Posvetovanja med ministri so bila privatna. Banffy ne pojde v Išč, ampak se povrne v Budimpešta. Minister Goluhowski odpotuje jutri v Išč.

Bar 7. Knez Ferdinand Bolgarski je dospel semkaj in je nadaljeval svojo pot na Cetinje. Vsprejet je bil od prestolonaslednika Črnogorskega, princea Danila.

Budimpešta 6. »Magyar Ország« je dobil, baje iz zanesljivega vira, nastopna obveščanja o pogajanjih med obema vladama. Baron Banffy zahteva, da avstrijska vlada spolni svoje obveze, vsprejete v mesecu maju. Avstrijska vlada — z ozirom na to, da se je položeno v Avstriji mej tem zamotano še bolj — pa zahteva, naj se podaljša »status quo« vsaj za nekoliko mesecev, da zadobi časa za priprave za definitivno obnovljenje pogodbe med obema državama polovicama. Ogerska vlada je pripravljena privoliti v to zahtevo, toda le za kratek čas in s pogojem, da se potem ne bode zahtevalo nikako podaljšanje več. Ogerska vlada je hotela pooblastila od avstrijske vlade, da bi mogla v parlamentu ogerskem podati izjavo, na kakov način se hoče rešiti vprašanje obnovljenja pogodbe. V teh pogajanjih se je govorilo le o načelnih stvareh in se ni niti omenjalo kvote in drugih podrobnosti.

Gori imenovani list zatrja — nasprotno vsem drugim poročilom — da baron Banffy za sedaj ne pojde v Išč.

Kodanj 6. Semkaj je došel kralj Grški.

Lvov 6. Povodom smrti kardinala nadškofa Sembratovića je došlo še mnogo nadaljnjih sožalnih izjav, tako od kardinala Rampolla v imenu sv. Očeta in od knezo-nadškofa Gruše. Občinski svet lvovski se udeleži pogrebnih slavnosti in corpore. Tudi deželni maršal je prijavil, da pride na pogreb.

PODLISTEK.

11

Čuvaj se senjske roke!

Zgodovinska povest.

Spisal A. Senoa. Poslovenil P. Š. Cvetkov.

»Komaj se je bila ta črna ladijca odtisnila od Piacete, pojavil se je izpod stolpov dožve palače človek, visok, blede, suh; sodé po opravi, redovnik svetega Dominika. V mesečini se je dozdevalo to lice, da je mrtvaško, ali žarko oko je kazalo, da je živo. Redovnik je pohitel k pristanišču in plesknel z dlanjo.

»O!« je pogledal iz privezane gondole zaspan gondoljer, »kam želite?«

»Vidiš-li, mladenič, ono ladijco, hitečo proti velikemu kanalu?«

»Kako da je ne bi videl? Saj je mesečina.«

»Za njo, hitro za njo! Ali ob kraju v senci, da naju nihče ne opazi«, dvignil je redovnik suhi kazalec.

Čez trenutek se je spustila druga ladijca za prvo v lov, lahko, tiho hiteča v senci visokih kamenitih palač.

Slednjič je pristala prva gondola ob stopnicah gospodske palače, kateri so belo kamenito pročelje, umetno izrezana gotska okna in s tankimi

stolpi okrašena veža čudno odsevale v mesečini. Ogrnjeni gospod je stopil na kopno in šepnil gondoljeru: »Bene, Nikoleta! Čakaj me tukaj!« in odšel je brzo v hišo.

Na to je prihitela druga ladijca. Dominikanec je nagnil glavo in njegov gondoljer je zavil v mal kanal poleg palače.

Neznance je pohitel po kamenitih stopnicah in otvoril naglo vrata na levi strani.

Tu je sedel za mizo in pisal visok v črno oblečen človek polnega lica, živega izraza, modrih jasnih oči, malo osivele brade. Čim so zaškrpala vrata, dvignil je glavo. Prišlec je odložil plašč in klobuk — in škof Marko de Dominis je stal pred svojim sorodnikom, Sabienom Velutom, beneškim senatorjem.

»Glej ga no, sorodnika!« je viknil Sabieno in skočil na noge, »mislil sem, da si ti je pripetila kaka nesreča, in da niti ne prideš; a od Antonija ni glasu!«

»Ne boj se, dragi Sabieno, zdrav in živ sem«, je odvrnil škof z lahkim smehom, »ne znam, kakšna nesreča bi se mi mogla pripetiti v srečo prejasne republike, kateri sem prezvest sin: tam, na drugem bregu, na hrvatski zemlji, da! — Zakasnil sem nekaj, ker mi je sreča poslužila izredno, kakor spoznaš pozneje. Si-li pripravil, kar treba?«

»Sem. Zelo sem se začudil tvoji zapovedi. Pri moji Angelini sede signora Marieta Quirini, cesarski poslanec Rossi et cetera. Marieta je sicer izbegavala sladkim besedam Avstrije, ker je zvesta svojemu možu, a danes se tako sladko smeje, tako mi lo govori s poslancem, — da sem začuden izbulil oči, — a mož — naš mili Marin, naš ljubosumni prijatelj, naš bistrooki »savo di Terra ferma«, mirno gleda to šepetanje in ljubkovanje Avstrije, bobna smehljaje se s prsti pomizi in pije malvazijo kakor da se ga Marieta niti ne tiče.«

»Naš dragi prijatelj Marino«, nasmehnil se je škof zadovoljno, »je pravi savo«, to je modrijan in predober beneški državnik, da bi bil ljubosumen. Da, Sabieno, ti se čudiš Marieti, ali pravim ti, vsaki njeni nasmeh stane uskoško glavo, vsaka sladka beseda senjsko barko. Marijetine črne oči so ona Arhimedova točka, s katere dvignemo senjske razbojnice iz njihovega gnjezda.«

»Marieta je torej kača pod cvetko? Politika torej?«

»A ti nisi opazil tega takoj?«

»Ne umem nič. Vse to mi je apokolipsa.«

»Potem bodeš umel. Si-li že govoril z dožejem, s svétniki desetorice?«

(Pride še).

Hamburg 6. Širi se govorica, da je knez Bismarck že minolega leta trpel na zastrupljenju krvi.

Mesina 6. Minolo noč je bilo občutito močan sunek potresa, ki je trajal 5 minut. Temu sta sledila dva lakka sunka. Prebivalstvo je bilo v velikem strahu. Škode ni bilo.

Rim 6. Centralni meteorološki institut javlja: Ne samo v Mesini, ampak tudi v Reggio, v Kalabriji, Milazzo in Mineo je bilo občutiti potres. Povsodi je zavladal velik strah, toda škode ni bilo nikjer.

Sedanja kriza in mi Slovenci.

Vsega našega javnega življenja se je polastila nekaka bolesta nervoznost. Vse je vznemirjeno, vse nezaupno. Vsakdo meni o drugem, da ga hoče prevariti. Stranke povdarjajo na ves glas vsaka svoje stališče, a vsaka se izogiblje v svetem strahu slehernemu koraku, ki bi se utegnil tolmačiti tako, kakor da hoče razmišljati, bi-li ne bilo vendar-le možno, da bi se tako ali tako zgradil kakov mostiček od jednega stališča do drugega, od jedne narodnosti do druge.

Mi umejemo to nervoznost, to nezaupnost, to vznemirjenje. Vsi imamo občutek, da se v naši državi pripravljajo epohalne stvari, da se pripravlja nova doba. Stare nemško-centralistične tradicije ne morejo več nositi države, v kateri so se jeli oglašati vzbudivši se, čili in zavedni narodi se svojimi svobodnostnimi in modernimi nazori.

Kar ni za življenje, mora pasti in na njega razvalinah naj vzraste novo veselo življenje, odgovarjajoče duhu nove dobe.

In v Avstriji se pripravlja novo življenje. Toda tudi ta občutek imamo, da bode smer, v kateri se zasučejo sedaj stvari, odločilna za daljšo bodočnost, ali pa morda celo za ves nadaljni razvoj stvari v tej državi. To vznemirja, to provzroča nervoznost.

Jedni vstrepečejo za udobnosti, ki so jih uživali do sedaj na škodo drugih; drugi pa za svojo — ekzistenzo! Če pa so vznemirjeni že oni, ki so uživali udobnosti do sedaj in so imeli prilike v obilici, da so si zavarovali ekzistenzo na vse strani in proti vsem možnostim in morebitnostim, je-li zameriti potem, ako so razburjeni, nezaupni in nekako nervozni oni, ki so bili vedno zapostavljeni, ki niso mogli ničesar ali bore malo storiti za svoj razvoj in katerim torej visi bodočnost med nebom in zemljo?! V takem mučenem, prekernem položaju smo — mi Slovenci. Državniki niso nikdar mislili na nas; in če so že mislili kedaj, ni jim bila misel dobrohotna. Od sorodnih nam plemen nismo dobivali toliko podpore, kolikor smo jo potrebovali, kajti čut vzajemnosti med slovanskimi plemeni se je jel razvijati krepkeje še le poslednja leta. Druga, nesorodna nam plemena so nam bila vsikdar strupeno nasprotna, kakor so nam še danes.

Prepuščeni smo bili torej sami sebi. Nikjer nismo imeli prijatelja. Ali naj bi bili delali čudeže ubogi slabiji? Nikogar ni bilo, kogar bi smeli klicati na pomoč. Pač, jedno vzvišeno visoko instance smo imeli, na katero smo se mogli sklicevati in jo klicati na pomoč: svoje sveto pravo in oni glasoviti §. 19 ustavnih zakonov one iste avstrijske države, katere zvesti in lojalni državljani smo tudi mi Slovenci!

Ali našim klicem po pravu je odmeval le ciničen krobot gospodovalnih narodnosti; v odgovor našemu sklicevanju na enakopravnost vseh, kakor je ista zagotovljena v temeljnih zakonih, se je nadaljevala prej ko slej in kakor v zasmeh: praksa viših in nižih državnih organov, praksa, kateri sta bila namen in smér dijametralno nasprotna določilom, kakor jih je zakonodavec položil v ustavne temeljne zakone!

Obkoljeni torej od sovražnikov, zapuščeni od onih, ki so na krmilu države, zasledovani in obrekovani toliko od zlohotnih sosedov, kolikor od prodanih domačih janičarjev, katerih je bilo vse polno in v vseh slojih naroda, spremljani od nedobrohotnosti nižih državnih organov, opirajoči se jedino na pošteno jedro naroda in na vero v božjo pravičnost, torej ob okolnostih, ki so izključale, da bi bili mogli storiti kaj izdatnega v zavarovanje svojega obstanka in svoje bodočnosti: taki smo stopili v novo dobo, v takem nevarnem stanju nas je zalotila sedanja kriza v Avstriji! In to ni kriza, ki bi

bila le važnosti navadnih kriz, ponavljajočih se periodično v vsaki državi, ampak to je kriza, katere rešitev — kakor že rečeno — bode odločilna za razvoj stvari v tej državi, ki bode začetnica novi dobi, novemu življenju.

Je-li zameriti narodu, ki se v toli važnih trenutkih nahaja v toli nevarnem položaju in se mora hkratu: nadejati boljših dni in — bati pogina? Je-li zameriti torej nam Slovincem, da smo nervozni, da smo vznemirjeni v teh usodnih trenutkih, in ni-li naš prvak, gospod državni poslanec doktor Ferjančič dal izraza onemu, kar čuti ves narod?! Ne moremo torej umeti nemških konservativnih listov — v prvi vrsti »Vaterland« in »Grazer Volksblatt« —, ki sta toli ozlovoljena, ker je Ferjančič opozoril na vznemirljive simptome v postopanju vlade v sedanji krizi ozirom na siromake Slovence in Hrvate, na to pastorko vseh avstrijskih vlad!

Dr. Ferjančič je najprej prijel vlado. Ne umejemo pa, čemu se konservativna glasila toliko razgrevajo radi tega. Dejstva, in ne le iz minolosti, ampak iz najnoveje sedanjosti tu na Primorskem, nas silijo, da ne moremo pričakovati ničesar dobrega od te strani. Smo-li mi krivi, da se ravno v noveji čas, skoro bi rekli, ostentativno množe čini od vladne strani, ki vzbujajo nevoljo in ogorčenje ter nas delajo nervozne. Mi čutimo, kako nam voda teče v grlo in vidimo, kako naganjajo to vodo tudi vladni možje: a nemški konservativci nam dajejo lekeje o potrebnosti — potrpežljivosti! Gospoda! Vam je lahko propovedovati o zmernosti v narodnih stvareh, tako lahko kakor je lahko sitemu, kadar priporoča zmernost. Ali nam gre — čujte gospoda! — za življenje! In, ali ne bi obsodili v smrt sami sebe, ako bi molčali tedaj, ko vemo, da se pripravlja odločitev tudi o naši usodi! Ko nam gre torej za življenje, za — vse, naj bi mi ne imeli druge skrbi, nego te, da se le ne bi množile sitnosti onim gg. državnikom, ki imajo pošten del krivde na tem, da smo mi sedaj v takem nesrečnem položaju, da občutimo nepremagljivo potrebo oglašanja, ker se bojimo nevarnosti, da bi se — pozabilo na nas.

V kolikor pa so bila Ferjančičeva izvajanja naslovljena na adresu zastopnikov čeških, je vendar jasno, da so izvirale iz sedanjega pristranega razmerja med narodom češkim in slovanskim, katero razmerje je zadobilo svojo najvišjo sankcijo na slavnostih Palačkega v Pragi, da torej ni smeti niti govoriti o kakem očitjanju ali napadanju, ampak da je besede Ferjančičeve umeti le kakor obupen klic do onih, o katerih vemo, da so nam prijatelji in bratje.

Slabe prijatelje proganjanim in trpečem pa se kažejo oni, ki so vznemirjeni že radi tega, ker ubogi in izmučeni narod slovenski v dnevih krize in odločitve reklamuje tudi za-se pravico do življenja, hoteči živeti sebi, a nikomur v nadlego.

DOPISI.

Iz Dekanske županije. (K poglavju o enakopravnosti. — Naš suženjski duh). [Izv. dop.] Koliko se je že pisalo in govorilo, da bi si Slovenci in Hrvatje v Primorju priborili svoje narodne pravice! Koliko pritožeb so predlagali naši poslanci v državnem in v doželnih zborih, a vse to ne izda veliko, ako ne zahtevamo sami z vso odločnostjo. V prvi vrsti pa bi morala stati županstva, ko treba zahtevati slovenskega uradovanja. Sicer imajo oblastni najlepší izgovor, da tudi one ne spoštujejo našega jezika in rešujejo spise kakor one hočejo.

Seveda delajo tako tudi tedaj, ko nimajo nobenega izgovora na razpolago.

Evo vam dokaza! Davčna občina Črnikal je uročila potom županije v Dekanih prošnjo na e. k. okrajno glavarstvo v Kopru za neko podporo. Prošnja je bila datovana dne 11. aprila t. l., po županiji pa je bila odposlana dne 16. aprila. Isti dan, to je dne 16. aprila, je bila vsprejeta na e. k. okrajnem glavarstvu v Kopru pod št. 5783. Prošnja je bila sestavljena v slovenščini, odlok e. k. okrajnega glavarstva v Kopru od dne 23. aprila št. 5783 pa je bil — nemški.

Jednako se dogaja na e. k. okrajnem sodišču v Kopru. Na slovenski uložene tožbe razpošilja vabila in vodi razprave le v italijanščini. Nič bolje ne postopa e. k. davkarija. Tudi ta oblast pošilja v čisto slovenske občine svoje »ordine di pagamento« in »monitorio«. Le za davčno občino Črnikal je slavna e. k. davkarija (a še le letos!) napravila neko izjemo, priredivši slovensko-italijanske opominske liste, katere je e. k. eksekutor dne 16. t. m. delil med ljudstvo. Zgodilo pa se je tako na migljaj g. nadžupana v Dekanih, češ: tja morate pošiljati take listke, za druge davčne občine naše županije je pa že dobra tudi italijanščina. Ta gospod župan je menda tako informoval gospodo v Kopru, da le v Črnikalu hočemo biti »Slovenci«. No, pisec teh vrstic je izvedel iz gotovega vira, da se je tudi v Dekanih našel »Slovenec«, ki ni hotel vsprejeti ne ordine di pagamento, ne monitorio. Žal, da je bil jeden sam.

Tak prvoboritelj za narodna prava je naš g. nadžupan! Je-li čudo potem, da v županiji nazadujemo mesto da bi napredovali! Kje naj jemlje ubogo ljudstvo potrebne odločnosti v zahtevanju svojih narodnih pravic, ako vidi takih slabih izgledov tam, od kjer bi morala prihajati pouk in vspodbuja?! Jedino to smo si priborili, da je na naši županiji sedaj vsaj notranje uredovanje slovensko, ali do tega ni prišlo po želji ali volji nadžupana, ampak vsled energičnih zahtev rodoljubov. To je: zapisniki sej in računi se vodijo slovenski, na zunaj pa piše naš občinski urad — ker tako hoče naš gospod nadžupan — le italijanski ali nemški! On in žnjim večina občinskega zastopa so namreč taki plašljivi, da trepetajo že o ostrem pogledu kakega visokega gospoda, ki je uverjen, da smo mi ovce, on pa naš gonjač. Skoro da ima prav dotični visoki gospod, da ob takih pojavih suženjskega duha smo res *Schafe*, die verdienen, gehaut zu werden.

Opazovalec.

Politični pregled.

Protest poljskih učenjakov. Odbor za prireditve kongresa poljskih zdravnikov v Poznaju se je obrnil do ministra za notranje stvari v Berlinu s prošnjo, da bi se umaknila prepoved glede udeležnikov iz inozemstva na rečenem shodu. Odgovor je bil pa neugoden in kongres se je moral odpovedati. Na to so se poljski zdravniki in naravoslovci, ki so avstrijski podaniki, obrnili do poljskega kluba v državnem zboru, do njegove prevz. gosp. ministra za notranje stvari in do nj. prevz. gosp. ministra za Galicijo s pritožbo, v kateri pravijo, da se je pruska oblast pokazala naravnost brutalno. Ost te prepovedi da je bila obrnjena v prvi vrsti proti avstrijskim podnikom poljske narodnosti. Ta brezobzirnost se je obrnila proti možem znanosti, kakor da bi bili kaki anarhiški prevratneži. To se je zgodilo v tisti nemški delavnici, kjer se neprestano neti plemensko sovražstvo.

Temu početju je namen, da se žali čutstvo Poljakov ter da se kaže sovražstvo proti vsakemu organskemu delovanju Poljakov. To je prišlo od vlade, ki pod pritiskom sovražtvalne propagande tlači svoje lastne podanike poljske narodnosti. Zato se obračajo pritoževalci do lastne avstrijske vlade, zahtevaje enakih pravic v vzajemnem občevarju podanikov obeh zvezanih držav. Ako dovoljuje nemško avstrijska zveza, da pruski podaniki smejo hujskati, naj se potolčejo »trde črepinje«, potem imamo tudi mi pravico zahtevati, da avstrijska vlada ne bode trpela nikake izjeme ter da bode varovala svoje lasne podanike, ki vendar ne spadajo v kategorijo »manje vrednih« in »podrejenih« državljanov, pred brutalnimi grožnjami poznanske policije. Pritoževalci prosijo torej državnozborni klub poljski in visoko vlado onega varstva, katerega mora dati vsaka vlada svojim podnikom: za pravico svobodnega izraževanja menenja, za pravico narodnih in znanstvenih koristi.

Ferdinand in Nikolaj. — Cetinje je v zastavah, črnogorskih in — bolgarskih. Od vseh strani Črnogore so prihiteli sokoli-junaki, da pozdravijo kneza Ferdinanda Bolgarskega, ki je dospel tje kaj. Ob pokanju topov, ob navdušenju množice sta se pozdravljala najsrčneje vladarja obeh slovanskih držav na Balkanu. Jeden, obsipan od nekda

od ruskih simpatij, drugi, prihajajoči ravnokar iz Petrograda in noseči seboj uverjenje, da Bolgarska sme računati na visoko zaščito velike sorodne države.

In avstrijski diplomatje: ali bodo hoteli umeti ta znamenja časa, ali sprevidijo enkrat, da madjarska politika na Balkanu je — nezmislj!

Vojna mej Španijo in Združenimi državami. Zagrinjalo se je vzdignilo. Sedaj se igra na pozorišču zadnji prizor zadnjega dejanja v tej žaloigri. — Amerika je stavila svoje trde pogoje in zahteva sadu svojemu trudu za svoje »človokoljubne« namene: za svoje žrtve »za osvobojenje Kube«. Toda Amerikani zahtevajo plačila — za-se! In zahtevajo ga razmerno več, nego so ga zahtevali Nemci od grozno poraženih Francozov. A kako razmerje je med žrtvami Amerike v tej vojni in onimi Nemčije v oni grozni vojni leta 1870—1871. Nemci so zgubili nad 130.000 mož, Amerikani pa še ne 2000. Seveda: Nemci so imeli proti sebi jednako veljavnega sovražnika. Amerikani pa tacega, ki je bil že pred vojno oslavljen tako, da je šel v boj brez upa zmage in ki se ni mogel nadejati družega, nego da k večjemu reši svojo vojaško čast. Francozi so morali res plačati milijarde in so zgrubili Alzacijo in Lotaringijo, ali so ostali velesila. Španjska pa je nehala biti kolonijalna sila. Zgubila je Kubo, zgubila je Portorico in nikdo ne ve danes, kaj bode z Filipini. Vendar javljajo poročila, da je Španjska privolila v te trde pogoje, ker je — morala, ker bi bila blazna, ako bi hotela nadaljevati vojno. Res, drago, krvavo drago mora plačati Španjska svoje stare grehe. Amerika ima svojo žetev. Kje pa je jamstvo, da pride Kuba, radi katere se je zapričela ta vojna, zares do miru?! Bog ve, da-li danes ali jutri ne najde Amerika zopet pretevezo za »posredovanje!«

Domače vesti.

Imenovanje. — Poštnim vežbenikom je imenovan absolvirani višjerealec Albin Sehelesnik v Ljubljani.

Mili gostje. Včeraj je došlo v Trst 19 gimnazijcev iz Rychnova na Češkem. Vodi jih prof. Sallač. Ti mladi sinovi bratskega nam naroda so same vrlo simpatične in vesele prikazni. Včeraj jih je vodil po mestu g. profesor Mandić, danes jih pa vodi g. dr. Stadl. Mili gostje so prišli tudi na veselico društva »Kolo« in so bili vidno presenečeni, videči zbranega toliko slovenskega navdušenega občinstva. Jeden dijakov je tudi fotografiral skupino na veselici.

Mili gostje se odpeljejo iz Trsta nocoj ob 8. uri in sicer v Ljubljano, na Bled, v Belopeč, Celovec in tako dalje.

I mi jim kličemo: »dobro došli« na slovenskih tleh ob Adriji — ter »srečno pot« po vsej zemlji slovenski.

Mornarica v Trstu. Včeraj so prišli v Trst trije oddelki eskadre c. in kr. mornarice. Vseh ladij je 16 s tremi admirali, 185 častniki, 2245 mornarji in 190 kanoni. Popoldne je bilo srečati po vseh ulicah mnogo čilih in zdravih naših mornarjev.

Županom! V svojem pozivu do slovenskih županov, naj se udeležijo shoda v Ljubljani, piše »Slovenski gospodar«: »Rekli smo, najprimernejši zastopniki slovenskega naroda so njega župani. Oni so odsev, oni so spomin nekdanjega združnega življenja naših pradedov. Župani starih Slovencev so bili vrhni poglavarji več zadruge skupaj, ki so z odočilno besedo vodili podrejene jim zadruge. Izvolil si je župana narod sam, a z izvolitvijo dal mu je tudi v roke skoro neomejeno oblast čez-se. Župan je varoval združne potrebe ter vodil vesoljno gospodarstvo. Vsi drugarji so ga morali ubogati in spoštovati. Naš narod ni bil dolgo noodvisen in svoboden; zato tudi niso dolgo trajale njegove prvotne družabne in pravne razmere. Kakor naši gospodovaleci, spremenjala se je tudi družabna uprava Slovencev. Nekak spomin na nekdanjo združno upravo starih Slovencev nam vzbuja sedanja občinska uprava z županom na čelu. Tudi župan vodi in oskrbuje skupne stvari svojega kraja, toda njegova moč in oblast je precej omejena. Sedanja župani so zares le nekaki odsev nekdanjih županov. A vendar so še zmeraj važne osebe v državni uredbi naše človeške družbe.

Važne osebe so naši župani, toda, žal, da se jih mnogo nezaveda močnega upliva svojega dostojanstva. Županska moč je nekako spala do sedaj. Še le nadarjeni in spretni sedajni dunajski župan, dr. Lueger, in za njim praški župan, dr. Podlipny, in ljubljanski, Ivan Hribar, spravili so v Avstriji zopet župansko čast do večjega ugleda. Še ima župan svojo moč, toda izrabljati jo mora znati, še ima svoj ugled, toda priboriti si ga more vedeti s svojim neutrudnim delovanjem za blagor v skrb mu izročene občine.

Ne samo za svojo osebo, ampak tudi kakor zastopiki naroda bodo torej govorili dne 17. avgusta slovenski županje. Njih besede se bodo radi tega uvaževale povsodi, kajti one bode glas vsega naroda slovenskega. Naš narod se ne more primernejše in važnejše pokloniti svojemu nad vse milemu vladarju, nego po svojih županih. Zato pa slovenski župani, ne zamudite ljubljanskega shoda županov, ampak udeležite se ga vsi polnoštevilno! Vsaki župan, ki se zaveda svojega važnega dostojanstva, bo 17. avgusta v beli Ljubljani!

Nekaj o zavarovanju naših delavcev. Po zakonu mora biti zavarovan vsaki delavec za slučaj bolezni ali nezgode. V ta namen obstoje v Trstu že mnogo let razna podporna društva in poleg teh deluje tudi okrajna blagajna. Naloga teh zavodov je: podpirati svoje člene v slučaju bolezni s tem, da isti dobivajo poleg primerne dnevne podpore brezplačno zdravnika in zdravila.

Podporna društva se vendar odlikujejo od okrajne blagajne, kajti ista nudijo svojim členom poleg materialne podpore tudi duševne hrane ter postopajo milejše ž njimi. Mi Slovenci imamo v Trstu dve taki društvi, ki štejejo skupaj okolo 2300 udov. To število je precejšnje, a bilo bi lahko še jedenkrat toliko, če se upošteva množina slovenskega življa v mestu in okolici. Da je tako, kriva je deloma nezavednost in malomarnost mnogih delavcev do svojega rodu, deloma pa delodajalčeva mržnja do slovenskih društev, in mnogokrat tudi tudi njegovo koristolovje, ki je na veliko škodo delavcev v slučaju bolezni.

Dragi čitatelj! Da ti bode možno umeti, kako se vse to vrši gladko, a le v našo škodo, navedem ti tu nekaj bistvenih primerov. Ko je nezaveden delavec slovenski stopil na delo drugorodnega gospodarja, vpiše ga le-ta takoj v italijansko društvo ali pa v okrajno blagajno, tudi če že ima knjižico slovenskega društva. Zakaj da v takem slučaju nočejo puščati delavca v našem društvu, tega menda pač ne treba praviti. Zgubljen je torej tak našinec za naša društva in, žalibože, premnogo krat tudi za naš rod. Če se je pa zavedni delavec naš uprl taki zahtevi ter hoče ostati v svojerodnem društvu, tedaj ga sicer puščajo v prejšnjem društvu, a vpišejo ga hkratu (proti njegovi volji) v okrajno blagajno, tako, da mora dotični delavec plačevati zavarovalnino na dva kraja. To pa bi še ne bilo najhujše, ali prežalostno za delavca je to, ko mu pravi gospodar: »Dobro, če hočeš biti v slovenski »kasi«, bodi, a plačavaj si jo sam!« in ta blagi gospodar se ne briga dalje, da-li je delavec zavarovan ali ne. Čestokrat se godi, da taki nenadzorovani delaveci zaostajajo s plačilom tednine ter zgubljajo pravico do podpore v slučaju bolezni. Posledica temu je, da društva morajo brisati tacega člena ali pa se briše sam, ker ni dobil podpore, da-si po svoji krivdi, in zopet je zguba na naši strani.

Kar je pa najžalostnejše, je to, da se tudi mnogo naših delodajalcev čisto nič ne briga za naša društva. Da, še več! Nekateri se poslužujejo najraje okrajne blagajne. To pa iz dvojnega namena, namreč: da s tem silijo delavca, da si mora (kakor zgoraj omenjeno) sam plačevati zavarovalnino v slovenskem društvu, ali pa, da plačujejo nižji razred zavarovalnine v okrajni blagajni na škodo obolelemu delavcu.

Ni dolgo od tega, ko je zbolel delavec nekega slovenskega trgovca. Prav ta delavec je moral sam plačevati zavarovalnino v slovenskem društvu, a podpore ni dobil, ker je vsled lastne in gospodarjeve nemarnosti zaostal s plačevanjem tednine. Mesto da bi dotični trgovec poravnal storjeno krivico, zvrnil je krivdo na društvo ter se maščeval nad njim s tem, da je takoj dal zbrisati delavca iz slo-

venskega društva ter ga baje dal vpisati v okrajno blagajno.

Poznam slovenskega trgovca, ki ima vse svoje delavce zavarovane v okrajni blagajni samo zato, da manje plačuje, a za to se ne briga gosp. trgovca, kako se bode preživljal oboleli delavec, ker podpora, odgovarjajoča vplačilom v okrajni blagajni, bode vendar le premajhna. Ne da se opisati, koliko zagrešajo delodajalci sploh s tem, da ne nadzorujejo vplačevalnih knjižic svojih delavcev; posebe pa se slovenski delodajalci, ki tako nizko cenijo važnost slovenskih podpornih društev v Trstu.

Dragi rojaki, tako ne sme iti dalje! Vsi, kar nas je, delajmo na to, da bode vsaki delavec slovenskega delodajalca zavarovan v slovenskem društvu, ker stem dosežemo za naše mase — to glavno podpora našo — neprecenljivih gmotnih in moralnih koristij. To dosežemo tem lažje, ker imamo na razpolago dve taki društvi, ter smo v ugodnem položaju, da lahko prestopi v drugo društvo, ako komu ni ugajalo v tem. Društvenik.

Na slovenski zemlji smo. Pišejo nam: Poleg novozidanega vodnjaka v Gropadi je stari vodnjak s sledečim slovenskim napisom:

»1825. (letnica) S Boshio pomozhio in s dovoleniam gnadt. magistrata se ta shterna dela per Gropadi«.

To kaže torej, da Gropada je tudi pred 73 leti, dasi uboga, imela slovenski značaj, kar pravi tudi tamkajšni pregovor: »Ljubi svoj domec, če ga je samo za en bobec (bob).«

Torej: na slovenski zemlji smo!

Kranjska odvetniška zbornica je imela v soboto svojo izredno skupščino, da so se izvolili funkcionarji namesto Nemcev, ki so odstopili radi znanega stališča zbornice proti preziranju slovenskega na višem sodišči v Gradcu. Izvoljeni so bili: predsednikom zbornice g. dr. A. Mosché; podpredsednikom g. dr. Fr. Papež; predsednikom disciplinarnega sveta g. dr. Fr. Munda in pravdnikom zbornice g. dr. D. Majaron. Vsled tega je bilo treba nekaj dopolnilnih volitev, katere so se koj izvršile. Izbran je v odbor g. dr. V. Krisper, v disciplinarni svet pa gg. dr. I. Šusteršič in J. Vilfan. Namestniki so in sicer: pravdnika g. dr. Pire, v odboru g. dr. Jamšek, v disciplinarnem svetu pa gg. dr. Treo in N. Kušar. V odboru je samo eden Nemeec in še ta samo namestnik. Na isti skupščini se je sklenilo izključno slovensko uradovanje zbornice. V deputacijo, ki naj ponese ministerstvu na Dunaj spomenico radi slovenskega uradovanja, so bili izvoljeni gg. dr. Mosché, dr. Krisper in dr. Majaron.

Brzjavni promet s Porto-Rico. — C. k. poštno in brzjavno ravnateljstvo nam javlja: Brzjavke v netajnem jeziku, namenjene v Ponce na Porto-Rico, so ta čas pripuščene, toda le pod nadzorstvom Združenih držav severnoameriških.

Lahonska olikanost! Pišejo nam: Pred nekaj dnevi je prišla k pomolu Sv. Karla neka ruska trgovska ladija. Na pomolu je bilo, kakor običajno, polno navadnih postopačev; mej temi nekaj elegantno opravljenih.

Že ko se je omenjena ladija približevala kraju, začeli so ti »gospodje« zabavljati na ime Rusije, ruske zastave, barbarski jezik itd.

Pomorščaki so vlekli na ladijo tam stoječi most, kar pa ni šlo tako lahko, ker je bilo premalo priprav in pa premalo moštva. Nekdo iz laške družbe se je osrčil, ter je skočil na pomoč tujcem-Rusom. Da bi ne bil tega storil nikdar! Druhal se je uprav kanibalski zaganjala v reveža, ki se je predrznil priskočiti na pomoč ljudem; tujcem da, ali vendar — ljudem! Taka je »avita coltura«!

Še bi imel zapisati marsikaj o tej stvari, toda nočem, da še mene ne proglasijo rusofilom, česar se uprav »grozno« bojim, osobito, ako bi se spravljal na-me kakov »veliki« »krščanski (?) socialista«! To ni šala, ako prideš med zobe onim, ki so vzeli v zakup ne le krščanstvo, ampak tudi »avstrijstvo«, Parohod.

Zaprti ponarejevalci srebrnjakov. Italijanski podaniki, katerih je toliko tisoč preveč tukaj v Trstu in katere naša irredenta tako ljubeznjivo sem vabi ter jih podpira — to so pravi tiči in prava nesreča tam, kjer se ustavljajo. Dobri so za vsako delo, bilo to tudi kaka grozovitost, samo da ne provzroča muke. V soboto zvečer je aretirani g. pol. oficijal Titz nekega 27-letnega Ivana Mercu-

rio iz Ancone. Ta je bil namreč že v zvezi z drugimi italijanskimi mornarji, ki so ponarejali naše srebrne goldinarje, a je zbežal oblasti, ko ga je hotela aretirati v Piranu. Potem se je podal gosp. Titz v stanovanje nekega 30-letnega Ugota Romano (tudi iz Ancone) in sicer v ulici Cereria št. 13. Tudi tega so redarji aretirali, da-si je hotel zbežati. Tukaj so našli vse priprave za izdelovanje ponarejenih srebrnih goldinarjev. V družbi je bila tudi jedna ženska Italijanka. Vidite torej, kakšen dobiček donajajo italijanski podaniki našemu ljudstvu in državi?!

Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku bode slavilo dne 4. septembra t. l. svojo desetletnico in blagoslovljenje svoje krasne trobojne zastave. To društvo se je ustanovilo že leta 1887., je najstareje izmed sedaj delujočih pevskih društev Trsta in okolice, ter bi imelo slaviti to slavnost že lansko leto: toda volilne borbe, toliko nesrečnih žrtev, in druge zapreke so prisilile društvo, da je slavnost odložilo za leto dni. Skozi deset let je pevsko društvo »Hajdrih« po svojih skromnih močeh navdušeno širilo in povspeševalo slovansko pesem in s tem navduševalo svoje rojake za narodno stvar. Ono je prvo pevsko društvo Trsta in okolice, ki si je nabavilo z velikimi žrtvami dragoceno zastavo. Ker so pevska društva velikega pomena ne le za glasbo, ampak toliko bolj za narodno stvar in posebno ob periferiji, želeli bi bilo, da bi se ta slavnost desetletnice in blagoslovljenja društvene zastave vršila kolikor le mogoče sijajno in da izzveni v slovesen akord v zajednosti in bratoljubja. Zato se obrača pevsko društvo »Hajdrih« do vseh bratskih društev ter jih vabi, da se ista blagovolijo udeležiti te slavnosti in se svojo udeležbo povzdigniti sijaj iste. — Vspored, katerega posamičnosti se objavijo svoječasno, je sledeči: a) zjutraj sv. maša in po tej blagoslovljenje zastave; b) opoludne slavnostni banket; c) popoldne koncert in svobodna zabava. Na koncertu nastopi »Hajdrih« v dveh pesmih, ter prepusti ostali del vspeveda za nastop bratskih društev, in sicer naj bi vsak zbor nastopil z jedno pesmijo, vsi zbori skupaj bodo pa peli Hajdrihovo »Jadransko morje«. Prosimo torej, naj nam blagovolijo bratska društva, ki se odzovejo temu pozivu in se hočejo udeležiti te slavnosti, čim prej naznaniti svojo udeležbo in pesem, s katero hočejo nastopiti. Podpisani odbor je pripravljen dajati natančnejša pojasnila. Čisti dohodek koncerta (po odbitku stroškov za slavnost) je namenjen z jedno polovico v prid društva »Hajdrih« v pokritje stroškov za zastavo, a z drugo polovico v podporo revnim družinam okoličanov, zaprtih radi volilnih izgredov. Vsakemu bratskemu društvu preskrbimo po naročilu žrebelj, da ga zabije v zastavin drog. Nadejaje se prijaznega odziva in s pevskim bratskim pozdravom kličemo: Na svidenje 4. septembra na Proseku!

ODBOR

pevskega društva »Hajdrih« na Proseku.

Okrajna bolniška blagajna. V minolem tednu je obolelo 521 udov, ozdravilo jih je 495. Bolnikov je ostalo 1278. Slučajev nezgod je bilo 140. Proti zdravniškim predpisom se je zagrešilo 112 bolnikov. Podpore je bilo izplačane 12.762 kron 30 stot.

Rojstva in smrti v Trstu. V tednu od 24. do 30. m. m. je bilo porojenih v Trstu 38 možkih in 42 ženskih, skupaj 80; umrlo pa 57 možkih in 60 ženskih, skupaj 117. Med umrlimi je bilo 42 otrok, ki niso dosegli še enega leta, in 15, ki niso dosegli še 5 let.

Krvav čin v Šklednju. Stanje Benedikta Perica, ki je bil ranjen v petek v Šklednju od Ant. Suligoja, se obrača na bolje. Nade je, da ozdravi.

Požar v Padričah. V soboto zjutraj ob 11. uri se je vnel požar v gozdu »Griža«, ki je last Padričanov. Začelo je goreti nad sv. Ivanom ter se je požar raztegnil do vrh hriba. Gasit so prišli tudi gasilci iz Trsta. Požar je bil udušen še-le pozno v noč.

Povožen. V soboto popoldne je bil v ulici Montecchi št. 1 povožen od neke kočije 60-letni Anton Lukac. Ranjen je na desni roki in nogi. Navzoči so ga vzdignili in prenesli na zdravniško postajo.

Samomor. — Včeraj zjutraj ob 8. uri se je zastrupila 46-letna služkinja Antonija Fontibasso, bivajoča v ulici Pozzo bianco št. 2. Umrta je cez jedno uro. Njenega moža je to tako prevzelo, da

se je hotel vreči skozi okno tudi on. Navzoči so ga zadržali. Pokojnica je zapustila 3 otroke. Ona je skušala že dvakrat izvesti ta namen.

Pollejske vesti. — Aretirana sta bila: 33-letni dninar Ivan K. iz Šent Vida sinoči 9 $\frac{1}{2}$, ker je izgnan iz Trsta; 23-letni eigan Gašpar Held iz Novegamesta, tudi ker se je povrnil v Trst, kamor on ne sme več.

Sinoči je zgubil nekdo na šagri v Škorklji srebrno uro brez verižice.

Koledar.

Danes v ponedeljek 8. avgusta: Čirjak in Smaragd, m. Jutri v torek 9. avgusta: Roman, m.; Domicijan, šk. Solneni: Lunin: Izhod ob 4. uri 32 min. Izhod ob 9. uri 31 min. Zahod " 7. " 37 " Zahod " 12. " 47 " Ta je 33. teden. Danes je 219. dan tega leta, imamo torej še 146 dni.

Narodno gospodarstvo.

Ali Predelska ali Bohinjska?! Iz Baško-Idrijske doline na Tolminkem smo prejeli doli sledeči dopis, katerega prijavljamo prepustivši gospodu dopisniku vso moralno odgovornost. Mi se ne moremo in nečemo utikati v ta prepis. Prepustimo pa radi prostora takim razpravam, ker se tako bistrijo pojmi. Ne moremo pa zamolčati svojega menenja, da bi bil že skrajni čas, da bi se že enkrat zbistrili pojmi o tem življenskem vprašanju — življenskem, ne le za naše južne pokrajine, ampak za vso državo. Pojmi naj bi se zbistrili ter doma in na Dunaju prišli naj bi do definitivnega sklepa. Besed, razprav in brošur bi bilo dovolj, sedaj naj bi vendar enkrat začela — dejanja.

Naš dopis iz Idrijsko-Baške doline slóve:

Predelska ali Bohinjska železnica?! Vse obširne vasi in občine ob Bači in Idrijei sledé z nekim nestrpnim upom in obupom, strahom in trepetom gibanju zaradi črte: Predelska ali Bohinjska železnica? Slednja je za nas življenske važnosti in ne more nam nobeden zameriti, ako simpatizujemo in hrepenimo po železniški črti, ki bi vezala neposrednje naše obubožene kraje s trgovskim mestom Trst in severnimi deželami. Da se naši sosede Bovčanje in Kobaridei potegujejo za Predelsko železnico, je tudi čisto naravno. Sploh pa menimo, da ne mi, ne oni ne moremo veliko vplivati na vlado in druge mogočne činitelje. Ako se bode sploh zidala katera črta zaradi propadajočega Trsta, delala se bode ona, katero spozna vlada za najboljšo.

Nenaravno in neumljivo se nam pa zdi v tem važnem vprašanju, da se je naš glavar postavil na strankarsko stališče in izgublja mnogo časa in besedičenja proti Bohinjsko-Baški črti. On je razcepil mirno ljudstvo na Tolminkem v dva nasprotujoča si tabora. Teka in nas sili, da bi podpisali sami sebi — smrt.

V obče pa tudi ne verujemo, da bi gospod glavar imel toliko vpliva, da bi preprečil zidanje Bohinjsko-Baške črte! Vriva se nam pa misel, da on kakor vlada proti vladi meša to stvar nalašč, da se (iz gotovih vzrokov) le zavlačuje zidanje Bohinjsko-Baške črte.

Številke govore! — Iz Ljubljane nam pišejo: Uradni list kronovine Kranjske »Laibacher Zeitung« je prinesel v svojem izdanju od dne 3. avgusta 1898. št. 174 v inseratnem delu nastopno oznanilo ravnateljstva kranjske hranilnice (Krainische Sparcasse) v Ljubljani:

»Hranilnično oznanilo.

»V minolem mesecu juliju se je v kranjski »hranilnici

»od 1595 strank uložilo . . . 572.542 gl. 56 kr.

»in 3030 udeležnikom izplačalo 1.066.212 gl. 31 kr.

»V Ljubljani, dne 1. avgusta 1898.

Ravnateljstvo kranjske hranilnice.«

To oznanilo prijavljamo brez komentarja ter si pridržujemo v jedni prihodnjih številkih na kratko očitati denarni promet, napredovanje ali nazadovanje prvih ljubljanskih denarnih zavodov, namreč: mestne hranilnice ljubljanske, ljudske posojilnice in kranjske hranilnice v zadnjih dveh letih.

Zadnje vesti.

Lyov 8. Dunajski dopisnik lista »Slovo polskie« javlja, da pogajanja med Avstrijo in Ogersko še niso pretrgana, ampak se prično nove

konference med obema vladama, predno se snide zopej državni zbor, kar se utegne zgoditi dne 15. septembra.

Reka 8. Minolo noč je navstal požar v hiši nekega kmeta blizu Veprinca. Požar se je širil tako naglo, da se je od 7 oseb, ki so spale v hiši komaj rešilo 5. Zgorela sta jedno 20-letno dekle in jeden 7-letni deček.

Cetinje 8. Knez Ferdinand je dospel sinoči in je bil vsprejet od kneza Nikolaja, princa Mirka in Frana Josipa Battenberskega. V palači ga je pričakovala kneginja z hčerama. Knez se je nastanil v palači prestolonaslednika princa Danila. Množica je prirejala knezu Ferdinandu prirsčne ovacije. Mesto je bilo razsvitljeno.

Pariz 8. Ožje volitve za generalne svete so se izvršile včeraj mirno. Voljenih je 119 republikanov in 9 konservativcev.

Sinaia 8. Kralj in prestolonaslednik Rumunski sta došla včeraj zvečer. Pozdravljena sta bila od diplomatskega zbora, civilnih in vojaških oblasti in velike množice.

Rim 8. Potrja se, da hoče papež izdati encikliko do duhovščine in pismo do naroda španskega, da ublaži utis, ki ga utegnejo napraviti pogoji.

Gradec 8. V noči med soboto in nedeljo je navstal na ulici spor med nekoliko častnikov in meščanov. Proti častnikom se je izročila ovadba na vojaško oblast.

Madrid 7. Sagasta je bil danes pred kraljico-regentinjo, da jej predloži odgovor Zjedinjenim državam. Ta odgovor se baje ne bavi podrobno s četirimi glavnimi točkami ameriških zahtev, ampak iste so se vsprejele v ta namen, da se zaustavijo sovražnosti. Čuje se, da bosta minister za vnane stvari vojvoda Almodovar in nekdanji poslanik Merry del Val zastopala Španisko na definitivnih pogajanjih. Novinstvo molči o mirovnem vprašanju, ker se boji cenzure.

Madrid 7. »Agencia Fabra« javlja, da je kraljica-regentinja odobrila splošna temeljna določila odgovora Zjedinjenim državam. Vlada meni, da Zjedinjene države sprejmejo ta odgovor. Čim se to zgodi se nehajo sovražnosti.

Washington 6. General Miles je brzojavil državnemu tajniku Algerju, da so Amerikani vzeli Guayama po kratkem odporu.

New-York 8. »New-York-Herald« javlja, da se Amerikani pomikajo proti S. Juan de Puertorico.

Najnoveja trgovinska vest.

New-York 7. avgusta. (Izvirni brzojav.) Pšenica za september 73 $\frac{1}{2}$, za december 71 $\frac{1}{2}$. Koruza za september 37 $\frac{1}{8}$, za december 38 $\frac{1}{2}$. Mast 560.

Na prodaj je

kakih

300 hektol. mošta,

ki se izroči o predstoječi
trgatvi od 10. do 20. septembra
v sodih kupea.

Ponudbe je poslati na „C. kr. Ekonomički ured u Biograd na moru“.
(Dalmacija).

Kolesar, a ne prodajalec naj sodi o kolesu

Kdor želi omisliti si v resnici

 kolo najboljše vrste
od sloveče originalne znamke

„Styria“ Gradcu,

— naj se obrne do —

L. Colobig v Trstu,
ulica Commerciale št. 1, telefon št. 341.

Glavni zastopnik za:
Trst, Primorsko in Dalmacijo.